

EXPUNERE DE MOTIVE

Comportamentul în domeniul producerii și folosirii resurselor energetice reprezintă cheia de boltă în evoluția societății românești.

Sectorul energetic este infrastructura strategică a economiei naționale, pe care se bazează întreaga dezvoltare a țării, având totodată și caracter de utilitate publică cu un puternic impact social.

Abordarea acestui sector este făcută cu proceduri specifice utilității de interes public, care are nevoie de mai multe mecanisme de piață și în care prețul se formează printr-o competiție liberă, dar transparentă și atent supravegheată, într-o diversitate de furnizori și clienți.

Subiectul capătă o importanță deosebită din cel puțin două motive:

a) aproape orice persoană fizică sau entitate economică are calitatea de consumator de energie electrică sau gaze naturale, calitate cu caracter existențial;

b) producătorii și distribuitorii de energie se află în poziție de monopol, ceea ce deposedează marea masă a consumatorilor de posibilitatea de alegere sau de negociere a relațiilor contractuale.

Ca o consecință, considerăm ca acest sector obligă statul, în măsură mult mai mare decât orice alt domeniu, să îndeplinească atât un rol de reglementare cât și unul de protejare a intereselor consumatorilor.

În ceea ce privește exercitarea rolului de reglementare, legislația existentă a pus accentul pe independența autorităților naționale abilitate să elaboreze și să aplice norme cu caracter tehnic și economic, separat pentru domeniul gazelor naturale față de cel al energiei electrice. Astfel, potrivit Legii gazelor nr. 351/2004, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2005, aprobată prin Legea nr.288/2005, autoritatea competentă în sectorul gazelor naturale este ANRGN, instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică, aflată în coordonarea primului-ministru, independentă din punct de vedere decizional.

Prezenta propunere legislativă aduce unele corecții, astfel încât cele două autorități ale statului să dispună de o reală independență și să funcționeze în aceeași manieră, pentru că deosebirea dintre ele este generată doar de natura surselor de energie la care se referă.

Modificările propuse, din acest punct de vedere sunt următoarele:

a) aprobarea de către Guvern a regulamentelor privind organizarea și funcționarea comitetului de reglementare și a consiliului consultativ;

b) desemnarea de către ministrul de resort (și nu de către președintele ANRGN) a celor 3 membri (reglementatori) care completează comitetul de reglementare;

c) eliminarea prevederii referitoare la remunerarea cu indemnizație de ședință a membrilor comitetului de reglementare;

d) majorarea cuantumului indemnizației de ședință pentru membrii consiliului consultativ.

În mod deosebit, prezenta propunere legislativă este necesară datorită faptului că statul, în îndeplinirea rolului său de asigurare a protecției consumatorilor față de unele practici neconcurențiale, aproape inevitabile în cazul monopolurilor comerciale, nu dispune de instrumente și mijloace corespunzătoare.

Independența autorității de reglementare abilitate nu suplinește absența celui mai important partener din procesul de negociere a prețurilor – cumpărătorul. Avem în vedere faptul că prețul energiei, chiar dacă este reglementat, nu poate fi decât tot rezultatul unei negocieri între vânzător și cumpărător. Vânzătorii sunt puțini și se află în permanentă legătură cu autoritatea de reglementare. Cumpărătorii sunt extrem de mulți și se identifică cu aproape toată populația României, dar nu au nici o posibilitate de a participa, direct sau indirect, la adoptarea deciziilor privind modificarea prețurilor.

Populația României are, însă, reprezentanți legali – membrii Parlamentului, mandatați în acest sens conform Constituției României. Neajunsul în ceea ce privește lipsa de reprezentativitate în procesul de stabilire a prețurilor reglementate s-ar putea corecta prin implicarea comisiilor permanente ale Parlamentului, atât în ceea ce privește participarea reprezentanților acestora la ședințele consiliului consultativ al autorității cât și prin introducerea obligativității avizării de către acestea a prețurilor reglementate, înainte de aplicarea în practică. De asemenea, s-a propus și modificarea componenței consiliului consultativ, prin creșterea gradului de participare a reprezentanților consumatorilor.

Față de argumentele de mai sus, s-a elaborat prezenta propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii gazelor nr.351/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.679/28 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare.

Inițiator,

Senator Mihai ȚÂBULEAC

